

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.

Pe jumătate an ... 10 "

Pe 1 lună ... 2 "

N-ri de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

„Nația” insultată!...

(*) Se întâmplă și asta: delegațiunea »națiunii«, deputații și magnații maghiari duși la Viena nu să petreacă, ci în virtutea legii să lucreze în interesul monarhiei, au fost huiduiți ca niște actori șarlatani, iar ferestile casei maghiare au fost sparte parcă ar fi ale unui birt în marginea drumului.

E de explicat năcazul Maghiarilor. Cu atât mai de înțeles, cu cât scandalul nu l-au făcut te miri ce trași-împinși ai capi-talei imperiului, ci — așa spun foile — în convoiul care a dat năvală asupra casei ungurești, erau tot cetățeni »bine îmbrăcați, chiar și dame elegante«, va să zică pătura cultă a Vienei, — iar polițiștii încă ei făceau loc demonstrațiilor și rideau veseli când vreunul striga ori fluera mai tare... S'a făcut haz mare îndeosebi când a fost spânzurat în efiegie Kossuth.

Așa batjocură încă nu s'a pomenit.

Faptul câștigă în gravitate apoi dacă admitem ceea ce spun toate ziarele maghiare: că totul s'a arangiat cu știrea guvernului și a lui Lueger. Prim-ministrul rugase pe Lueger să rețină pe aderentii săi de orice demonstrație; acesta ar fi răspuns însă că nu poate satisface deoarece dacă poporul n'ar demonstra înaintea casei maghiare, s'ar putea întâmpla ușor să demonstreze înaintea — Burgului...

Poliția trimisă să împrăstie pe zurbagii, a sosit apoi târziu, tocmai pe când toate ferestile erau sparte și după ce cuțitul cu pricina era cât p'aci să omoare pe noul conzilier ministerial Abrányi, condeiul guvernului. Nici atunci n'a arestat pe nimeni, deși se știe că poliția vieneză este de altfel promptă și severă...

Va să zică mai rău ca în operele comice ale lui Offenbach: acolo cel puțin arestează câte pe un nevinovat trecător... Aici nici atâta satisfacție!

Nu e mirare dacă sanguinicul Rákovszky Pišta (odinioară Stefi von Rakowszky) a sărit în sus ca o mince de gumilastic ș'a propus ca delegația maghiară să nu mai țină sedință în Viena. După ce l'au mai îblânzit cu propunerea să se pună steag unguresc pe casa cu ferestile sparte (propunerea lui Buzáth), iar Wekerle l'a rugat să nu dea prea mare importanță unor — ferestre sparte, cari de altfel se vor drege încurând și »nația« insultată d'asemeni va primi satisfacție, Rákovszky a zis că numai așa se va simți »nația« satisfăcută, dacă ministrul de interne austriac, care n'a luat măsuri de apărare, va veni în sânul delegațiunii ungurești, »și aici să dea satisfacție președintelui, vice-președinților și câtorva delegați« (între cari, se înțelege, să fie și Rákovszky...)

li e dat însă »nației« să deșerteze până în fund paharul... Wekerle, Nagy și alți constituționali (cari nainte cu doi ani aplaudau pe Tisza când riposta lui Rákovszky)

au combătut pe președintele poporalilor, arătând că nu se poate pretinde astfel de satisfacție neobicinuită. In cele din urmă sanguinicul delegat »văzând că de cumva cineva e estra-zelos întru apărarea onoarei naționale — cuvintele proprii — apoi atât partidul independent cât și ministrul președint il ia în batjocură», — își retrage propunerea și »nația» trebuie să se mulțumească cu satisfacția cum crede de cuviință guvernul — austriac...

Ceea-ce, după părerea lui Rakovszky și a altora, însemnează că nu s'a dat satisfacția cuvenită »nației« insultate... Și încă ceva: că foarte puțin trebuie pentru-ca să se încalce... Se și poate proroci că într'o bună dimineață Rakovszky o să caute să-l întunece pe Vaida al nostru, astfel de aspru are să atace pe Wekerle.

Dacă ar fi numai atâta, încă treacă.

Dar demonstrația n'are ca fond politic numai ura socialiștilor-creștini împotriva »Ungurilor-jidoviți«, ci »Budapesti Hirlap» dela 12 asigură pe Unguri că Lueger și partidul său se bucură de simpatia archiducelui moștenitor Francisc Ferdinand, care trecând cu trăsura pe Bankgasse tocmai când »luegeriștii» bombardau casa ungurească, a răspuns foarte afabil ovațiilor mulțimei, iar aceasta după ce a isprăvit cu ferestrele ungurești, s'au dus la palatul archiducelui și au aclamat.

Ei, vezi, asta e grav: au aclamat!

Cât n'ar da Rakovszky ca »plebea» să fi spart și acolo măcar vre-un geam!

»Budapesti Hirlap» (dela 12 c.) își arată mâhnirea pentru-că archiducele trăiește bine cu cei cari își bat joc de Unguri.

Scrie între altele:

»Ar fi vremea ca archiducele să-i dea cu piciorul și s'alunge dela sine această societate care în felul acesta îl face părtaș la tendințele ei josnice și întreprinderile ticăloase»...

Aceasta după ce mai sus îndeamnă pe Unguri să nu mai meargă în delegație la Viena câtă vreme astfel de spirit domnește în sferile conducătoare...

Se pare că afacerea va avea urmări.

Bánffy scuturat bine. »L'Indépendance Roumaine» dela 9 Iunie îl scutură bine pe Bánffy. Se știe anume, că năbădăiosul baron reflectând la vorbirea deputatului român dr. Al. Vaida de Voevod, aducea pilde nepotrivite cu Bascii, Flamanzii etc. voind să arate că și Ungurii au dreptul să oprime naționalitățile cari nu vor să se maghiarizeze, ci luptă contra caracterului de unitate națională maghiară a Ungariei.

Valorosul nostru confrate din București arată ce nepotrivite sunt comparațiile lui Bánffy. Câteva sute de mii Basci în Franția ori câteva mii de Unguri în România, nu pot fi comparați cu milioanele de naționalități cari fac jumătate din populația Ungariei!

O paralelă ce se impune.

Caracterul poliglot este nota principală a celor două state de sub sceptrul Habsburgilor. Aceleași cauze ar trebui să producă aceleași efecte, după o cunoscută lege a fizicii. La noi însă este altfel. Deoparte avem în Austria progresul relativ foarte mare al ideii naționale, al simțului public pentru libertatea națională, de altă parte în Ungaria o complectă robie a tuturor națiunilor sub hegemonia absolută și nediscutată a Ungurilor.

Deși lupta națională în Austria nu și-a atins încă toate scopurile și idealurile, ea totuși a realizat o mare măsură de libertăți naționale.

Cel mai asuprit neam din Austria, Rutenii, se bucură de mai multe drepturi decât neamurile nemaghiare din Ungaria. Ei au gimnazii rutenești susținute de stat deși nu potrivit numărului lor, nimeni nu-i oprește în exercițiul liber al limbii lor în administrația comunelor rutenești, ei au dreptul de liberă întrunire, nimeni nu caută să le impună nume de familii străine ca la noi, iar viitoarea reformă electorală le va sporii numărul mandatelor sigure pe viitor dela 8 la 30.

Citez cazul, cu Rutenii care arată măsura cea mai mică de drepturi căci toate celelalte neamuri au mai multe drepturi. Ce să mai zicem de Poloni, cari au o largă autonomie națională în Galiția, au două universități, de Cehi cari cer a doua universitate, de micul popor italian care numărând 600.000 de suflete cere o universitate italiană.

Amintesc numai încă un lucru, felul cum se face reforma electorală în Austria. Nu mai este nevoie să spunem că aici nu mai poate fi vorba de nici o restrângere pornită din vre-un interes de rasă sau de clasă. Nimeni, nici un ministru, nici vre-un alt om de politică, nu ar îndrăzni să preconizeze astfel de principii. Nimeni nu este capabil de un egoism național asemănător cu cel preconizat de Unguri la viitoarea reformă electorală. In Austria, declarații ca ale lui Polónyi asupra restrîngerilor la dreptul electoral ar fi cu neputință. Toată opinia publică a Austriei s'ar răzvrăti ca o furtună ce l'ar stinge pentru totdeauna de pe fața lumii politice.

Ceea ce caracterizează însă mai mult reforma electorală din Austria este așa zisa împărțire a mandatelor. Aici cercurile electorale se privesc ca o avere aparținătoare fiecărei națiuni în parte (nu naționalități, cum a încercat dreptul constituțional unguresc de-a interverti întrebuițarea și senzual acestor două cuvinte în interesul unor aspirații de rasă). Ele sunt ca un patrimoniu al fiecărei națiuni, pe care nici o altă națiune nu încearcă să-l conteste sau să-l smulgă cu corupțiuni sau volnicii administrative. Un candidat german într'un cerc electoral cehesc sau italianesc nu este cu puțință.

În Austria aceasta s'ar socoti ca o obraznicie vrednică de cea mai aspră pedeapsă.

Fiecare națiune are numărul său de mandate predestinat prin legea electorală. Numărul lor variază după proporția importanței numerice, culturale, economice și politice a fiecărei națiuni. Totuși am văzut că împărțirea nu a mulțumit pe toți. Pentru câteva mandate, Polonii și Cehii au provocat căderea lui Gautsch, și nici împărțirea lui Hohenlohe care a sporit numărul lor nu a fost în stare să mulțumească pe partide.

Să nu continuăm însă cu această alăturare ci să punem față 'n față pe cei doi miniștri președinți pe cel austriac și cel unguresc. Într'un restimp scurt, ei amândoi și-au rostit discursurile lor de program, arătând principiile generale cari îi vor călăuzi în marile chestiuni de viață ale statelor lor. Întâi să dăm cuvântul baronului *Vladimir Beck*:

«Este o datorie sfântă în serviciul căreia e pus guvernul de-a da tuturor popoarelor din Austria și Austriei pacea națională. El îi va consacra toată puterea, cele mai bune intenții (ihr bestes Können.) Guvernul și-ar supraprețui puterile dacă ar crede că ar putea în curând să pună capăt răului fundamental (Erbürbel) al vieții noastre, lupta națională. Dar el are nădejde bună că prin silințele ei stăruitoare va putea să îmblânzească lupta, să slăbească antagonismul, să producă o înțelegere în unele chestiuni și să pregătească o aplanare în alte chestiuni. Problemele naționale au devenit cu timpul mai complexe, ele s'au adâncit și s'au ramificat. Ocaziunea este priitoare! Oamenii de încredere ai partidelor litigante fac parte din guvern și consiliul miniștrilor a devenit terenul pe care să pregătească înțelegerea națională. (După câteva întreruperi).

Guvernul trebuie să se însărcineze cu toate chestiunile naționale și caută cu fermă nădejde la munca de împăcare națională, pentru a cărei izbucnire ea este hotărâtă să facă tot ce-i stă prin putință».

Aceste cuvinte resfrâng tot felul de-a cugeta și de-a judeca chestiunea națională în Austria. Aici dezlegarea ei este socotită ca o datorie sfântă a guvernului, căreia el vrea să-i consacre toate puterile. Câtă modestie totuși când zice că guvernul și-ar supraprețui puterile, dacă ar crede că o va putea dezlega în chip definitiv!

Și care-i spiritul în care caută guvernul austriac dezlegarea chestiunii? Lupta națională este un rău, ce-i drept, și pentru ei, dar el nu poate fi înlăturat prin operații silnice cari ar putea să coste viața statului, ci printr'o continuă muncă de alinare, de împăcare națională.

Cuvintele acestea, împăcare națională, nu sunt o deviză deșartă ca atâtea devize ale politicii ungurești ci exprimă o dorință sinceră a tuturor oamenilor de bine din Austria. Împăcare, cuvântul acesta singur arată spiritul în care se dezleagă chestiunea, căci pace nu se încheie decât între două părți egale unde nici un partid nu neîndreptățește pe celalalt, și pacea decurge dintr'o învoiere reciprocă.

Să căutăm însă dincoace, la noi în Ungaria.

Dacă citim discursul ministrului-președinte Wekerle, vedem cu uimire că în expozeul acesta atât de larg în care să ating toate chestiunile vitale ale țării până la cea din urmă școală de agronomie, nu se spune nici un singur cuvânt despre marea chestiune a viitorului, chestiunea națională. Oare să poate o caracterizare mai bună, mai nimerită a felului lor de a privi această chestiune, decât această tăcere nesfârșit de semnificativă!

— Ce mi-i chestiunea »naționalităților!«

pare a zice Wekerle. Un bagatel care nu merită să pierd nici un cuvânt!

Mai târziu, când prin deslănțuirea discuției naționale prin deputații noștri, atât de neplăcută guvernului, el a fost silit să se rostească în această chestiune, regăsim iarăși gândirea ungurească.

Mai întâiu Wekerle caută să reducă chestiunea națională în mare parte la o chestiune pur socială.

În chestiunea națională propriu zisă, el este dispus să execute o parte relativ neînsemnată a »legii naționalităților« privitoare la administrația comunală inferioară.

Unde s'a mai văzut un ministru care să declare pe față că nu vrea să execute o lege votată în parlament și sancționată de M. Sa decât în parte! Și unde s'a văzut un parlament care să primească asemenea declarație cu aplauze? Și unde s'a văzut asemenea presă, care să protesteze (ca »Bud. Hirl.« de Duminecă) chiar în contra acestei executări parțiale?

O astfel de politică nu se poate numi decât imorală. Ea este cea mai cinică politică de partid și de rassă. »Pereat justitia, sed fiat Ungaria!« Strigătul acesta al lui »Bud. Hirlap« ne vine în minte.

Oare mai trebuie să spunem apriat rezultatul acestei paralele?

Deoparte îngrijirea cea mai largă, atențiunea cea mai binevoitoare și cinstită ce să dă problemei naționale de pe banca ministerială, de altă parte un îngâmfat și mărginit dispreț suveran pentru ea. Deoparte cuvinte de pace națională, de altă parte intențiunea mărturisită pe față de-a nu respecta nici drepturile naționale înscrise în lege.

Deoparte o adâncire aproape iubitoare a chestiunii naționale, de altă parte cuvinte și fraze superficiale scoase din gazete. Deoparte nizuința cinstită către un viitor de pace națională, de altă parte prevestirea unui viitor plin de furtunoase și critice lupte pentru drepturile naționale.

Grevă generală în perspectivă. În ziua de Duminecă 10 Iunie partidul socialist din capitală a ținut o mare adunare de popor în păduricea orașului, Cișmigiul Budapestei.

Cortejul a fost cu adevărat impunător. Cine a văzut vreodată un astfel de cortej socialist în capitală, cunoaște impresia de uriașă putere irezistibilă și de hotărâre deznădăjduită ce se desprinde din el. Scopul adunării a fost de a protesta împotriva procedurii guvernului, care voește să desființeze organizațiile muncitorilor, dar mai ales a muncitorilor agricoli.

Oratorul *Weltner* lakab a vorbit în tonul de intransigență și violență proprii oratorilor socialiști. El a protestat împotriva guvernului, care este adevăratul așfător prin volniciile și ilegalitățile sale.

La sfârșit s'a adoptat o moțiune de mare însemnătate. S'a proclamat pentru caz de nevoie ca armă de luptă în contra asupririi boerești *trebuița grevei generale*.

Sedința de azi (Miercuri) a camerei, va fi ocupată cu expozeul dlui ministru președinte Wekerle, ce-l va ținea odată cu punerea în discuție a proiectului de buget pe 1906. Probabil, că astăzi nu va începe încă discuția asupra bugetului, din cauză că mai mulți dintre kossuthiști au de gând să interpeleze și să provoace un răspuns ministerial în privința demonstrațiilor antiungurești din Viena. *Ugron Gábor* și-a anunțat deci interpelarea.

Cearta continuă. Fiind bolnav, *Polonyi Géza* a pus pe fiul său *Dezső* să polemizeze cu *Vázsonyi*. Acesta drept răspuns îl batjocorește crud pe *Polonyi* fiul, zicând că dacă e vorba ca în locul taților să discute fii, să mai aștepte, de oare-ce fiul său Iani e numai de 6 ani și deocamdată o duce greu cu — scrisul.

Ironia e perfectă.

Distincție. Cu ocaziunea iubileului de 25 de ani, de când este șeful statului major, baronul *Friedrich v. Beck*, a fost ridicat de Maiestatea Sa la rangul de conte. Toate chestiile militare de un sfert de veac, se învârtesc în jurul acestui bărbat cu mari merite pentru organizația armatei. A intrat în armată în etate de 17 ani, a luat parte la luptele cu Italia, unde a fost rănit. A înaintat repede, având încrederea mai marilor săi.

La anul viitor împlinește 60 de ani de activitate militară. În luptele politice n'a luat parte direct, dar în chestiile militare totdeauna cuvântul lui a fost decizător.

Pe el îl fac Ungurii vinovat pentru neacordarea limbei de comandă, el e privit de capul »camarillei Vieneze«.

Contele Beck are nu numai stima și recunoștința alor săi, ci și a streinătății; a luat parte mai totdeauna la călătoriile Maiestatei Sale; e prețuit de toți Monarhii cu cari a ajuns în atingere. Cu ocaziunea acestui iubileu al lui l-a cercetat șeful statului major german *Moltke*, în curând îl va cerceta șeful statului major rusesc. Beck este primul în rang după Maiestatea Sa, e singurul soldat activ, care e membru în casa magnaților.

O notiță.

»Az Ujság«, într'una din răvașele sale, spune: »Ziarele din Viena par a fi cumpărate... că prea aduc bune servicii guvernului nostru...«

Ironia asta crudă cuprinde și un mare adevăr. La rezultatele politice, pe cari le-au ajuns Ungurii în timpul din urmă — se știe — nu puțin a contribuit presa vieneză. Ziarele din Viena — afară de două-trei excepții — sunt toate stăpânite și redactate de *Jidani*. Iar *Jidani* sunt prietini Ungurilor. Că prietenia asta nu-i sinceră, și că ea nu-i altceva decât o tovărășie negustorească între două neamuri lacome — pe noi nu ne privește. Vorba e, că *Jidani* au adus și aduc mari și însemnate servicii aliaților lor — sigur însă, nu fără răsplată. Cine poate crede că *Ilic* se jertfește și nu vrea să și câștige.

Jidanul are un principiu viclean și sănătos: Dă-mi Dta mai mult, ca să-ți dau eu mai puțin. Și dacă »*Neue Freie Presse*« sau »*Zeit*« răspândite azi în toată lumea, scriu cu atâta simpatie despre Unguri, ca ori și care ziar din Budapesta, firește că n'o fac aceasta numai din dragoste. Numai cu dragoste nu te poți hrăni. Iar *Jidanul* mai vrea să se și hrăniască, și încă bine. Se poate deci închipui câte părăluțe scumpe, vor fi emigrat din Ungaria, pe adresa »*Neue Freie Presse*« sau a altor organe luminate și liberale...

O întrebare. Crede »*Az Ujság*« s'au vrea să ne facă să credem, că sistemul acesta de îndrăgostire, e numai acum de curând introdus! Zău crede lucrul acesta?

Și încă ceva. Ziarele liberale din Viena, răsplătite, cum s'ar zice, nu numai, că scriu

cu multă simpatie despre Unguri, dar s'au pus de-a dreptul în serviciul politice de maghiarizare și strigă în contra noastră a naționalităților tot atât de strașnic, ca ori care zelos de al vestitului Zoltan. Păcat că sunt și câte-va ziare cinstite în Viena, cari scriu mai obiectiv despre Români și celelalte națiuni minore ale Ungariei, — dar acestea n'au nici un singur redactor cu nasul cârn, de acea nici nu pot fi *răsplătite*. Și cât li-e de ciudă politicianilor din Budapesta, că «*Deutsches Volksblatt*» s'au «*Deutsche Zeitung*», scris de *neprihănite* mâni germane, n'au destule simpatii pentru «nobilul popor maghiar».

Ne pare bine, că o foaie cu minte ca »Az Ujság« face de astădată o constatare dreaptă. Înainte cu câțiva ani, guvernul liberal era învinuit că ar fi mituit presa vieneză, acum aceeași învinuire i-se face guvernului kossuthist. Să tradează unii pe alții. Foarte bine! Dar' vezi, când se mai publică și câte-un articol nefavorabil Ungurilor, de ce strigați cu totul în același glas, că noi mituim astfel de ziare străine, cari cutează să scrie rău despre DVoastră? — Pare că acum spuneți cine minte...»

Iar dacă adevărul e pe partea DVoastre de ce mai deschideți punga, în redacții pe la »Neue Freie Presse« etc...?

Pitpalac.

Jandarmeria Austro-Ungară în Macedonia. Pentru facerea anchetei, începută cu omorirea a lor 13 bulgari în Spanzeva, vilaetul Üsküb, de miliția turcească, au fost numiți 2 ofițeri austriaci, puși în fruntea jandarmeriei macedonene pe bază învoielii dela Mürszteg.

Acest fapt e primit de diplomație ca un succesul monarhiei; în tot cazul ceva ordine să va putea aduce.

De altfel zi de zi ni-să dau desmințiri faptice despre slabul rezultat al jandarmeriei. După *Grebena*, fața cea mai rușinoasă a Greciei, vine *Prilep* unde au omorât Turcii 11 sârbi, apoi chiar în orașul Monastir au fost omorâți 3 bulgari; Satul *Lupiște* (sârbesc) e nimicit total; în sandjacul Novibasaruului curge lupta de mai multe zile, între Bulgari, Albanezi și soldații Turci. Număroase sate au fost distruse, copii și mueri violați și tăiați în bucăți; tot astfel se întâmplă și la granița Muntenegrului, unde au fost concentrați 100 de soldați, și 2 baterii de tunuri, precum și un ajutor de 3000 de albanezi.

Interpelarea din camera vieneză în chestia manifestărilor.

Manifestațiile antiungurești din Viena continuă a agita lumea. În camera din Viena vechii »prietenii« ai ungarilor cehii, în frunte cu dl Klofac care adesea a avut talentul de a se face caraghios, a adresat eri o interpelare ministrului-președinte baronului Beck.

În interpelare să spună, că prin manifestațiile de Duminecă ospitalitatea orașului Viena a fost jignită. Este vorba de oaspeți, zice Klofac, cari au venit să-și facă aici datoria.

De sigur nu putem aproba manifestația de Duminecă, dar știm că interpelarea lui Klofac nu este izvorită din dragoste pentru unguri și pentru ospitalitate ci numai din ura în contra Vienei și a guvernului.

Tot astfel a doua interpelare. Ea este adresată ministrului de cătră *Breiber* un socialist polon. El a accentuat în interpelare că tocmai în timpul manifestațiilor prințul moștenitor Franz Ferdinand a trecut în calească pe lângă locul manifestației, pe lângă primărie.

Este bătător la ochi, zice, faptul că manifestațiile acestea se întâmplă tocmai sub regimul lui Beck despre care se știe că are conexiuni cu prințul de coroană care la rândul său are conexiuni cu creștinii socialiști din Viena.

În interpelare să cere ca ministrul-președinte Beck să exprime regretele guvernului și să-l facă atent pe prințul de coroană pentru urmările purtării sale.

Această interpelare încă-i pornită nu din simpatie pentru unguri, căci cum ar putea avea un socialist simpatie pentru parlamentari unguri cari reprezintă interesele unei clase și unei rase, ci din ură asupra partidului stăpânitor în Viena, asupra lui Lueger și mai ales din sentimentele de antidinasticism cari caracteriză orice partid socialist.

Baronul Beck în ședința de azi a camerei va da expresie a regretelor guvernului pentru manifestațiile de Duminecă.

Ceeace-i mai important este faptul că toată Austria începe să se ridice în contra Ungurilor. Să anunță că în aceeași Duminecă au avut loc mari manifestații de același caracter în St. Pölten și în Wiener-Neustadt din Austria-de-jos. Otororii adunărilor au fost tot deputați din cameră. Ei au atacat mai cu seamă pe *Kossuth Ferencz*.

Lueger despre manifestații.

În ședința de azi a conziliului comunal al Vienei primarul *Dr. Karl Lueger* a dat unele lămuriri cari dezminț toate minciunile presei jidano-maghiare despre complicitatea sa la manifestări.

Când am citit ieri, zice Lueger, foile de Luni am aflat mai întâiu cu surprindere de manifestații. Am pornit o anchetă și rezultatul este următorul:

Lumea care trecea pe lângă palatul din Bankgasse (ministerul unguresc) nici nu a știut că delegația ungurească ține aici ședințe. Ei n'au știut nici aceia că delegația ungurească ține Duminecă ședințe. Manifestația s'a iscat astfel: Când lumea venind dela adunare trecea pe lângă palat, cei din clădire au făcut gestul spânzurătorii cătră mulțime, au scuipat asupra ei. Astfel lumea a fost ațâțată și s'a iscat manifestația. Deși aceasta poate servi ca scuză, totuși nu preget a-mi exprima regretele și reprobarea mea pentru cele întâmplate.

Expozeul ministrului de externe Goluchowski.

Dela ultima întrunire a delegației s'au întâmplat evenimente cari au lăsat urme adânci în istoria universală. Orizontul politic a fost de multe ori întunecat de unele evenimente, cari nu arare ori ne-au deșteptat griji apăsătoare. Cu toate astea monarhia privia sigură în viitor, basată nu numai pe prietenia cu toate statele, ci și pe încrederea ce a deșteptat-o politica noastră francă, loială și cu iubire de pace.

În strînsă legătură și basându-se pe *pretinia intimă cu Rusia* și simpatia celorlalte puteri, vom urmă neșovăiți ținta politice noastre.

Raportul nostru cu *Germania* este ca și până acuma cel mai bun. Această armonie este garanția *păcii europene*.

Tot atât de mulțămitor e și raportul cu aliatul nostru Italia. Sunt unele cercuri neoficiale, cari voiesc să producă disonanță, dar aceste încercări, cari *produc unele neplăceri* să spulberă în fața *purtării corecte* a guvernelor italiene, cari dovedesc loial credința lor de aliați.

Această alianță ne-a făcut posibilă ținerea ordinei în Orient. Reformele în Turcia sunt în curgere, deși Turcia ne pune piedică prin rezistența pasivă contra oricărei inovații. Dar ne-a succes ducerea în îndeplinire a reformelor prin *demonstrația navală*, ce a urmat după ce nu a fost ascultată vorba bună. Cu ajutorul leal al tuturor țărilor vecine ne va succeda a face ordine deplină. Să pare că aceste țări au ajuns la cunoașterea serioasă a situației, căci atât în *Sofia*, cât și în *Belgrad* și *Atena*, să lucră cu mai multă energie. În special Bulgaria ne-a dat semne de bune intenții. Aplanarea conflictului izbucnit acu câte-va luni între *România* și *Grecia* ar satisface trebuințe grabnice, căci în multe privințe ne încruciează și ne turbură acțiunea de mai sus. Sperăm, că atât în București, cât și în Atena în scurt timp vor reveni la sentimente mai bune și să vor împacă.

Activitatea noastră cu a Rusiei înaintează, deși mai încet, decât ne-am așteptat. Cu toate astea vom lucră și mai departe și fiind în amândouă mare dorința de a lucră, sperăm că ne va succeda garantarea dezvoltării sănătoase culturale a *vilaetelor macedonene* și că vom scăpa Europa de sbuciumări.

Uniunea vamală sârbo-bulgară a stricat pe un moment raportul bun cu aceste țări.

A fost o *incorectitudine flagrantă* încheerea uniunii, mai ales că au *negat cu hotărîre* existența ei la întrebările noastre de mai înainte. În urma acesteia am fost nevoiți să rupem tractările convenției vamale cu Sârbia, iar față de Bulgaria ne-am reținut dreptul să studiem chestia din punctul de vedere al congresului dela Berlin. Guvernul sârbesc ne-a dat satisfacție, căci n'a înaintat scupcinei proiectul uniunii. Ne-a dat garanță și în scris. Astfel am reluat firele negocierilor vamale cu ea.

În chestia marocană, care a provenit din contractul Franței cu Anglia și cu Spania, am luat hotărîr *partea Germaniei*. La congresul din Algeziras am intervenit prin delegatul nostru Welsersheimb, a cărui propunere a înlăturat încordarea dintre cele 2 state litigante. Trebuie să mărturisim, că ni-s'a arătat multă prevenire din ambele părți, ceiace trebuie atribuită imparțialității noastre, în urma căreia ne-a succes a face pace fără învins și fără învingător. Ne măgulim, că am putut face un serviciu păcii europene, căci totdeauna am stat în serviciul păcii.

Croații în Dietă.

Iată cum ia în zeflema »Az Ujság« incidentul petrecut în Dietă cu deputatul croat:

Domnul Medakovics nu știe ungurește, deci avea dreptate, când voia să demisioneze din comisia de incompatibilitate. Dar vezi, domnul președinte Justh e prevenitor: mai bine s'a învoit, ca bunul croat, în camera ungară, să-și pue jurământul în limba lui croată. Ce a spus omul nostru, asta o știu numai Croații, n'o știe însă nici președintele, nici guvernul, pentru că din întâmplare nu era nici un ministru în sală, nici chiar cel croat. Să poate că în formă de jurământ a înjurat bine pe Unguri, sau l'a ridicat în slavă pe domnul Iuliu Justh, — și să mai poate să fi jurat în adevăr, că va aduce sentințe foarte drepte în chestii de incompatibilitate, presupunând, că comisia își va ținea dezbaterile în limba croată, altcum nu va înțelege de ce e vorba.

Iar frații nostri naționaliști, har Domnului, sunt măgari. Dacă ar avea numai o scântee de minte măcar, ar trebui să observe, că acest guvern strașnic, numai atâta vreme apăra cu sfințenie suveranitatea limbei maghiare, câtă vreme protivnicii ei sunt totodată și protivnicii *lui*. Limba croată tot atât de puțin are de a face cu limba maghiară, ca cea română sau cea slovacă. Croații nu vreau să fie mai dependenți de Unguri, decât Românii sau Slovaci, și totuși limba croată are favoruri deosebite în parlamentul unguresc. Știți de ce? Fiind că croații votează cu guvernul. Dacă ar intra și slovacii în coaliție, sigur ar avea și ei numai decât o grămadă de favoruri: ar putea să țină chiar și discursuri cehești, ba încă ar avea voe să vorbească și ungurește fără teamă de a fi huiduiți.

Conferență preoțească.

Cetatea lui Petru Rareș, 9 Iunie c. După înălțătoarele serbări ale sfințirii măreței catedrale din Sibiu, preoțimea noastră din tractul Târnavei, cu drag s'a întrunit a treia zi de Rosalii în Cetatea-de-baltă la conferință.

Adevărat, că la cercetarea acestei conferințe s'au împotrivit și puterile naturii: drumurile devenite nepracticabile, în urma continuelor ploii și furtunii și ploaia care a căzut Marți întreaga zi. Ignorând însă toate pedecile, la serviciul divin, ce s'a celebrat înainte de începerea conferinței, s'au prezentat 11 preoți în frunte cu Pr. On. domn protopresbiter Nicolae Todoran. Ca celebranți au funcționat preoții: Petru Pop, Elie Ioanovici și Ioan Prodan. Biserica a fost plină de credincioși bărbați și femei.

În strana din dreapta au cântat și unii dintre preoții convocați, ceeace a ridicat mult serviciul divin, dar s'au auzit și cântări, cântate de laici, cari împrumută timbrul sunetului de alarmă, adevă de foc.

La finea serviciului divin preotul I. Prodan a ținut o predică despre »*Pogorârea Duhului Sfânt*«. Atât ca predare cât și ca cuprins predica preotului Prodan, a produs un efect adânc.

Serviciul divin terminat, cei 11 preoți, prezenți din 24, s'au întrunit în o sală a frumoasei școale, unde după repaos de câteva minute, șeful tractului deschide conferința.

Din instructivul cuvânt de deschidere relev două părți. Protopresbiterul N. Todoran constată, că marelui organizator al bisericii noastre, nemuritorului Șaguna îi revine meritul, că a inițiat conferențele preoțimei tractuale, în cari preoțimea îi este dată dezvoltarea spiritului bisericesc, tinderea la uniformitate în ritual și cultivarea reciprocă și în partea a doua accentuează, că acela care prin neobosită stăruință a făcut ca aceste conferințe să fie școală adevărată pentru preoți este actualul zelos mitropolit Ioan Mețianu. Acestuia preainalt îi revine meritul că a insuflat o nouă viață în membrele organismului bisericesc. Făcând în fine apel la interesul, dragostea de muncă și abnegațiune a celor prezenți pentru întărirea poporului nostru în cele religioase și morale și salutând pe cei 11 preoți prezenți — declară conferința de deschisă.

Imediat după deschiderea conferinței ia cuvântul preotul I. Prodan și exprimând deplina încredere și mulțumire a preoțimei tractuale pentru interesul viu ce-l arată șeful tractual față de soarta învățătorilor atrage luarea aminte a confrăților săi prezenți asupra unui moment de mare importanță.

Anume, zice preotul Prodan, că în anul acesta se împlinesc 25 de ani, de când Pr. On. protopop Nicolae Todoran a intrat în via Domnului. Conziderând numărul mare al școalelor și bisericilor, edificate în împrejurările cele mai grele, și numai prin neîntreruptă stăruință și zel apostolesc dezvoltat prin șeful său tractual; conziderând dragostea cu care a fost și este față de preoțimea încredințată supravegherii și conducerii d-sale, face propunerea, ca preoții tractului să-și exprime prin o manifestațiune sărbătorească și deamnă iubirea față de protopopul său. De aceea, propune ca printr'un album frumos, cuprinzând o adresă și iscălit de fiecare preot să se consacre activitatea de 25 ani a șefului tractual.

În mijlocul surprinderii celei mai mari, ce se putea ceti de pe fața șefului tractual, conferința pătrunsă de aceleași sentimente de dragoste primește unanim propunerea sa. După spontanele ovațiuni de «trăiască ppresbiterul nostru», se alege o comisiune de 4, care să ducă la bun sfârșit serbarea iubileului de 25 ani al protopopului Târnavei.

Amăsurat punctelor din program se face critica celebrării serviciului divin de către cei încredințați. În mod frățesc și cu duhul bunăvoinței mai mulți membri ai conferinței și-au făcut observațiile la modul, cum cei trei celebranți au cădit, la ținuta corpului, la pregătirea sfintei cuminecături, la cetirea ectenilor. Ivindu-se vre-o contraversă, șeful tractual n'a întârziat a da cu deplină cunoștință și competență deslușirile necesare.

Relativ la predica preotului I. Prodan, după oare-cari observații a împărțirii și grupării materialului în jurul temei, toți au căzut de acord, că a fost bună; ba ppresbiterul tractual a accentuat că asupra ascultătorilor a avut un efect desevărsit.

Celelalte puncte din programul conferinței fiind cestiuni de mai puțină importanță, trec asupra lor remarcând spre încheiere, că conferința din tractul Târnavei a fost la înălțimea ei și că protopresbiterul N. Todoran luptă din toate puterile la ridicarea bisericii și școalei în tractul său.

Dixi.

A V I S.

Rugăm pe toți restanțierii să binevoiască a-și achita abonamentul, iar pe cei-ce plătesc lunar, să-și reînnoiască abonamentul. **Administrația.**

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Iunie 1906.

— **Postul de notar public în Arad** fiind a se îndeplini, nu mai puțin decât 45 este numărul celor cari ar dori să ajungă numiți. Dintre aradani concurează dr. Nemes Zsiga, fost deputat, dr. Múlek Lajos, gura spartă a kossuthiștilor din loc, dr. Fényes Kálmán, dr. Péterffy Antal, avocați, dr. Szabó Antal și dr. Pálmai Lajos, locțiitori de notari publici.

Se crede că numit va fi dr. Múlek.

— **Ungurii din România.** »Bukaresti Magyar Ujság« publică un articol din peana lui László Gyula despre relele ce bântuie pe acești Unguri. Să plângă că în urma unei dispoziții a legilor ungurești, Ungurii din România își pierd cei mai mulți dreptul de cetățean ungar după 10 ani.

Ne dobândind nici naturalizarea în România, mulți ajung astfel niște persoane nesupuse nici unui stat și pierd orice legătură cu patria lor. Tot din cauza asta s'a încuibat, zice, între Unguri și căsătoriile ilegale într'un număr înspăimântător, încât trebuie să roșescă orice Ungur de starea de imoralitate în care trăiesc compatrioții săi în România. Neputându-se îngriji de actele necesare ei nu pot încheia căsătorii legale, iar în privința limbei lor ei și copiii lor să pierd tot mai mult pentru ungurime. Cauza acestor rele este numărul cel mic de consulate austro-ungare cari să se îngrijească de ei.

Faptele sunt just prezentate de dl László, dar cauzele lor credem că sunt în partea lor mai mare rău explicate. Cauza imoralității ungarilor provine din faptul că emigranții unguri să recrutează din elementele cele mai inferioare, mai cu seamă ale săcuimii. Ei sunt pleava cea mai de pe urmă a societății ungurești. Să știe că mare parte din femeile pierdute în România sunt unguroaice. Cât despre cauza desnaționalizării, ea este simplă de explicat. Pierduți într'o mare străină, și trăind într'o condiție socială inferioară (încât »Ungur« în țara românească este aproape sinonim cu »servitor«) ei să supun în mod înconștii și involuntar procesului de asimilare lentă și irezistibilă. Astfel în România se poate zice că în fiecare deceniu românismul cucerește fără nici o silire și presiune mii de suflete ungurești.

— **Asasinul reginei Elisabeta,** după informația ce o are ziarul »Pall Mall Gazette« a voit zilele trecute să omoare pe directorul temniței. Când directorul a intrat în celula lui Luccheni, acesta a sărit la el să-l zugrume. Păzitorul temniței însă a sărit întru ajutorul directorului, mântuindu-l de moarte. Luccheni a fost legat și închis apoi zece zile în o celulă suterană. După zece zile când a fost dus iarăși în celula lui, a exclamat: »Acum sunt iarăși toate în ordine, așa credeam, c'am fost beat!«

— **Ce le place Maghiarilor?** Directorul, școlar Wágner Mihály (Maghiar, mă rog!) publică câteva șire îmbucurătoare, cele mai îmbucurătoare dintre câte a scris doar de când e învățator. Zice că de patruzeci și cinci de ani, n'a avut niciodată aceea mângâiere sufletească, ce a avut-o cu ocaziunea vizitării școalei din Lucatő. Învățătorul de aici, de naționalitate slovac, pentru copii slovaci, a făcut pe terenul maghiarizării mai mult progres, decât chiar cât se poate pretinde dela un învățator maghiar, pentru copiii maghiari. Nici un interes — zice — nu mă face să espun aceste despre învățătorul slovac, ci numai gândul de a vedea pe toți învățătorii muncind atât de cinstit (?).

Ce bine însă, că sunt puțini dascăli de tristă amintire, cari muncesc atât de »cinstit«.

— **Blamjaul lui Rákosi Jenő.** Drumul glorios al dictatorului presei, acompaniat de Morții foilor judeo-maghiare e plin de succese. Colosalele simpatii sârbești l'au urmat în tot drumul lor. Saltimbancii politici, Zoltanii au mâncat de vie Austria. Rákosi vedea deja în vis marea Ungarie estinsă peste tot Orientul. Ca un imperator ce se respectă a primit în audiență și o deputație de emigranți bosniaci, și s'a îndurat

DIN MEMORIILE lui SCHERLOCK HOLMES, de CONAN DOYLE.

ROIBUL.

Traducere din englezește de TENZI
(Urmare).

Wessex Plate: 50 scos, fiecare 1 ft., cu 1.000 scos adus, de patru și cinci ani. Al doilea L. 300. Al treilea L. 200. Cursă nouă (o milă și cinci urme).

1. Mr. Hearth Newstoris The Negro (căciulă roșie jachetă roșu închisă).

2. Colonelul Wandlasos Pugilist (căciulă roza, jachetă vânăt cu negru).

3. Lord Bakwater's Desborough (căciulă galbenă și mâneci galbene).

4. Colonel Ross's Silver Blaze (căciulă neagră jachetă de culoare roșu deschis).

5. Duke of Balmoral's Iris (costum în dungi negru și galben).

6. Lord Singlenford's Rasper (căciulă de culoare purpurie, mâneci negre).

«Noi am șters celalalt cal al nostru din listă, și am pus toată speranța noastră în vorba Dtale», zise colonelul.

«Dară ce e asta? Silver Blaze calul favorit».

«Cinci pe patru în contra lui Silver Blaze», strigau cei dinprejur. Cinci pe patru în contra lui Silver Blaze! Cincisprezece pe cinci în contra lui Desborough!

«Toți numerii sunt însemnați», strigai eu. «Toți șeaze cai sunt aici».

«Toți sunt aici! Atunci calul meu aleargă», strigă colonelul Ross în mare agitație.

«Dară eu nu-l văd. Colorile mele n'au trecut încă».

«Numai cinci au trecut. Acesta trebuie să fie el».

Chiar când vorbeam se ivi un cal puternic și înalt eșind din îngrăditura cântarului, și trecu pe lângă noi în galop, purtând colorile cele bine cunoscutute ale colonelului: roșu și negru.

«Acesta nu e calul meu», strigă proprietarul. Acel animal n'are nici un fir de păr alb pe corp. Ce ai făcut Dle Holmes?»

«Bine, bine, să vedem cum înaintează», zise prietinel meu liniștit.

Privi câteva minute prin ochianul meu. «Admirabil! Cursele sunt escelente», strigă de odată. «Acum se întorc».

De pe cabrioleta noastră avem o priveliște escelentă, când veneau spre noi.

Cei șeaze cai erau atât de aproape unii de alții și formau o linie atât de dreaptă, încât i-ai fi putut acoperi pe toți cu un covor, dară când erau la jumătatea drumului cel galben din grajdurile din Copleton ajunse la fruntea lor. Înainte ce ajunseră la noi, Desborough trecu ca o săgeată înainte și calul colonelului Ross luându-și avânt, trecu bariera lăsând pe rivalul său cel puțin cu șeaze urme îndărăt. Calul ducelui de Balmoral Iris trecu ca al treilea.

«Este într'adevăr al meu», murmură colonelul, trecându-și cu mâna peste ochi.

«Dar îți mărturisesc că nu înțeleg tot lucrul.

Nu crezi că ar fi timpul să-mi dai unele espli-

cațiuni, și să nu fi așa de misterios, dle Holmes?»

«Într'adevăr dle colonel. Vei afla totul. Vino să ocolim pe aici, și să ne uităm la cal».

«Este aici», continuă el după ce intrarăm în îngrăditura unde numai proprietarii cailor și prietiniile acestora aveau intrare.

Trebuie să-i speli numai capul și picioarele cu spirt, și vei vedea că este vechiul Silver Blaze, după cum îl știai».

«Mă uimești, dle»

«L-am găsit în mâinile unui mișel, și mi-am luat libertatea de a-l prinde chiar când a voit să-l ascundă».

«Domnul meu ai făcut minuni. Calul arată foarte bine. Nici odată în viața lui n'a arătat mai bine. Și nici odată n'a alergat mai bine de când e el. Imi cer mii de scuze pentru că am dubitat în agilitatea dtale».

Mi-ai făcut un mare serviciu găvind calul meu. Mi-ai face un serviciu și mai mare, dacă ai pune mâna pe asasinul lui John Straker».

«L-am descoperit deja», zise Holmes liniștit. Colonelul și eu ne uitam la el foarte mirați.

«L-ai aflat! Unde este dară?»

«Este aici».

«Aici! Dară unde?»

«Este de prezent în societatea mea».

Colonelul deveni roșu la față de năcaz.

«Recunosc că-ți datoresc multă recunoștință și că îți sunt foarte deobligat, dle Holmes», zise «dară cele ce le-ai spus acuma trebuie să le iau s'au ca bațjocură, s'au ca inzultă. (Va urma).

prea grațios a-i primi și pe ei în sânul marelui imperiu.

Iar acum rîde tot Belgradul și toată Sârbia de păcăliala lui. Căci acești emigranți nu sînt altceva, de cît niște șarlatani, tâlhari și escroci, fugiți dinaintea închisorii. Oratorul lor festiv a fost un crișmar bosniac, judecat pentru escrocherie și faliment fraudulos. Că chiar, bine s'ar potrivește aceștia în marele imperiu. N'ar fi cei din urmă.

— **Din Sibiu** ni-se scrie: «Mulți se miră, cum de a ajuns dr. Diaconovich un fel de arbitru, dătător de ton în toate afacerile culturale și economice. Acum de cînd e și comisar de expoziție, își ia îndeosebi aiere grozave. Cu privilegiul expoziției Comșa, care singur a lucrat și oboșit, iar nu prin alții, dl Diaconovich îndeosebi a ținut să-și arate arama pe față. Nu vrea să știe decît de ce pune la cale d-sa. Măcar că lucrurile adunate de dl Comșa fac cînstă întregului neam. Cel puțin spriginitorii d-lui Diaconovich să recunoască asta».

— **Előre**, acesta e titlul unui nou ziar ce va apărea la 15 c. în Cluj, sub redactarea dlui dr. Pártos Kornél.

— **Idil... la spital.** Un funcționar al spitalului din Giula are pasiunea fotografării. Să vede că s'a săturat să admire cu Kodak-ul său tablourile sublime ale naturii și s'a coborât spre proză. A făcut o mulțime de fotografii pornografice perverse, avînd de modele femeile publice internate din cauze sanitare în spital. S'a găsit un adevărat muzeu la el, care aruncă o umbră binășor de suspectă peste viața sa astră conjugală. Să înțeleagă că a fost suspendat din post, iar corporadelicti au fost confiscate. Intre paranteze fie zis, ași fi curios să văz cu ce »desgust« vor studia judecătorii și jurații etc. tainicele fotografii?

— **Scene de amor.** (1) Pe unul din Bulevardele Pestei s'a întâmplat o poveste veche și pururea nouă. Soția unui voiajor a dat asalt asupra unei actrițe — nomina sunt odiosa — și a bătut-o cu biciușca, din cauză, că aceasta era în relații de dragoste cu bărbatul ei. Eroina era viu aplaudată și secundată de lumea adunată, între cari multe dame, cari probabil încă vor fi fost în aceeași poziție ca și amazoana răzbunătoare a cînstă conjugale.

— **Un mort viu.** Un nou caz de moarte aparentă s'a întâmplat în Budapesta. Un bătrîn de 70 de ani se împușcase și ajunsese la morgă, unde era să fie secționat. Medicii l-au cercetat și au constatat moartea. Inima și arterele nu mai funcționau, temperatura trupului scăzută, mușchii înțepeniți. Se vede însă, că nu voia să se împărtășească de deosebita onoare de a servi înțepinței cu binevoitorul concurs, căci în ultimul moment și-a strîns toate puterile, și-a deschis ochii și a început să horcăe. Se înțeleagă mare spaimă în medici. A fost transportat la spital, unde a murit definitiv după câteva ore. Celebrul mort-viu totuși n'a scăpat de secționat, unde s'a constatat, că glonțul a zdrobit tocmai partea aceea a creierului în care rezidă centrul motoric al trupului, de aici a provenit și încetarea ori căror funcțiuni musculare.

— **Un plan mare.** Primim la redacție o broșură de 30 pagini, tipărită în București, scrisă de dl Ghedeon Bratu și intitulată «Proiect pentru fondarea unei școli de regenerare a neamului omenesc».

Nu pentru că am crede în realizarea acestui mare plan, ci mai mult de curiozitate, reproducem din această broșură următoarele:

«Pentru astfel de condiții de viață socială comunismul se impune dela sine. Căsătoria unui bărbat cu o femeie va fi desființată *dimpneună cu funestele ei efecte.* Toate femeile, toți copiii și toate averile vor aparține comunității întregi.

«Pentru înlesnirea funcționării unei astfel de societăți se va împărți întreaga populație în cete de câte 50 sau 100 de bărbați fiecare, iar numărul femeilor poate fi și mai mare. Ceata va înlocui actuala familie. Fiecare ceată va avea localurile ei separate. Bărbații vor locui deosebit de femei, iar femeile vor locui fiecare cu copiii ei, până vor ajunge aceștia la vîrsta de 6—7 ani, cînd vor trece în secția copiilor. Flăcări și fetele ajungînd la maturitate nu vor rămîne în ceata lor. Se vor face încrucișări sistematice, parte formîndu-se cete nouă, parte prenoindu-se cele vechi.

«Educația copiilor până la vîrsta de 6—7 ani se va face de mamele lor, iar de acolo înainte se va face în școli mixte: băieți și fete la un loc, atît pentru teorie cît și pentru practică. Cunoștințele primare se vor putea predă chiar în sânul cetei, iar cunoștințele secundare se vor predă de specialiști, instruind copiii tuturor cetei din aceeași localitate.

«Prînzurile vor fi comune pentru toată ceata, avînd fiecare ceată bucătăria ei, cuptorul ei de pâine, pivnițele și cămările ei.

Pentru a asigura cît mai mult reușita unei atari întreprinderi, cred că e necesar a se înființa mai întîiu 2—3 sau mai multe stabilimente mai mici într'un ținut cu o intermediare între cea tropicală a Africii centrale și cea din Europa mijlocie, de ex. în sudul Europei sau în nordul Africii. Adepții vor trebui să petreacă cel puțin 2 ani în una din aceste pepiniere, timp de stagi pentru a se obicinui cu noul fel de viață.

Acolo nu vor mai fi bogați și săraci: în fața dreptului la viață vor fi toți egali cu adevărat. Acolo nimeni nu va fi constrîns să presteze o muncă peste puterile lui, toți vor munci pe cît le cere trebuința destinderei mușchilor și nervilor lor, căci munca, mișcarea corpului e o trebuință inerentă naturii omenești. Cei ce nu vor avea plăcerea de a munci, de ași mișca membrele, aceia de sigur sunt bolnavi și prin urmare trebuie îngrijiiți ca atari.

Aco o nu vor mai fi băcani și cărciumari, nu vor mai fi medici și farmaciști, nu vor mai fi judecători și advocați.

Acolo nu vor mai fi mode și lux în îmbrăcăminte, căci îmbrăcămîntea va fi redusă absolut numai la strictul necesar cerut de schimbările temperaturii aerului și va fi uniformă pentru toți.

Acolo va încetă de a mai există egoismul și poftă de câștig, pentru că nimeni nu va avea nimic al său personal: Totul va fi al comunității și comunitatea va fi a tuturor.

Paradis se va numi acea țară a făgăduinței și va fi adevăratul paradis de pămînt, așa de mult visat în zadar de bietele ființe omenești.

Iată un om fericit!

— **Mare talent muzical.** Din Szekesfejevár se telegrafează, că princessa Elisabeta Analia, soția prințului Lichtenstein, a chemat la sine pe copilul hahamului de acolo. Copilul, care abea a ajuns la etatea de nouă ani, are mare talent muzical. După o singură auzire cîntă la pian, fără note, ori ce compoziție.

În prezența princesei a cîntat fără note «rapsodia» de Liszt, cu atîta precizie, încît princessa a rămas uimită. Ea a făgăduit apoi, că se va îngriji de viitorul copilului, se va îngriji să fie primit la academia de muzică din Pesta.

— **Apel!** Subscriși, în numele comitetului bibliotecii centrale preoțești-învățătorești din tractul protoprezbiteral al Vașcăului, rugăm pe toți autorii și editorii de opuri, precum și pe toți binevoitorii și sprijinitorii progresului cultural al acestui tract, să binevoiască a concurge la augmentarea susnumitei biblioteci prin dăruirea de opuri din

domeniul teologic-pedagogic, științific și literar ori și prin ajutoare în bani.

Dăruirile de orice natură, cari la timpul său se vor cvita în public, sunt a se trimite la adresa subscribului prezidiu în Șeghiște (Szegyet, u. p. Rieny, comit Bihor.)
Vașcău, 1/14 Maiu 1906.

Vasile Nicoruța,
notarul comit. bibliotecii.

Moise Popovici,
președintele comitetului.

— **Mumii false.** Profesorul I. E. Fischer, din Los Angeles (California) a făcut senzaționala destăinuire că mai toate mumiile păstrate cu sfîntenie de muzeele din Europa și America sunt false, fiind fabricate de dînsul.

El a creat o adevărată manufactură de mumii pentru cari întrebunțează dinți provenind din spitale, substanțe carnoase îngăduindu-i să imiteze carnea uscată a mumiilor egiptiene, și alte organe provenind din abatorii.

Pe lângă această industrie, el se ocupă cu fabricarea de antichități indiane, germane, egiptene, chineze, japoneze și chiar relicve de oameni mari.

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3.30—4.40—6.60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie tritem bucuos p r o b e.
Leichner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

— **Corecții pe hîrtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui Ingusz J. și fiul Arad.

Concert, petreceri.

Serbări școlare în Beiuș. În 1 Iunie n. a. c. școala civilă de fete română din Beiuș a avut o rară serbare școlară.

S'a serbat aniversarea morții întemeietorului acestei școli, a arhierului Mihail Pavel, totodată și iubileul de zece ani dela înființarea școlii.

Cine cercetează acest institut rămîne uimit de progresele, ce le face pe zi ce merge. În anii primi erau adăpostite aici vre-o 30, azi încălzește acest institut la sânul său de mamă peste 100 eleve. Dintre toate așezămîntele culturale, ce le-a dat marele bărbat Mihail Pavel bisericei și neamului său, înființarea acestei școli este cea mai fericită plăzmuire a genului său. Mai înainte fetițele noastre din 3 și mai multe comitate în urma împregiurării locale — erau avizate a frecventă școlile ungurești, unde știm cu toții ce creștere românească primesc.

Înțeles'a aceasta mare lipsă bărbatul providențial și grație inimei lui bune, azi aleargă fetele Românilor din Bihor, Sălăgiu, Sătmar, etc. la școala civilă română gr.-cat. din Beiuș, ca să primească aici nutremînt spiritual și creștere românească.

Șirul serbărilor din ziua sus amintită s'a încheiat prin o ședință festivă la orele 5 p. m. O programă variată, arangiată cu mult gust și mîntuită pe deplin mulțumitor.

Dintre diferitele puncte a programului mențione deosebită merită corul vocal, ale cărui prestațiuni au fost mai presus de orice așteptare. Precizie admirabilă, intonare norocoasă și o rară disciplină au făcut, că față de producțiunile corului rîci indivizii cu cele mai mari pretenziuni muzicale să nu poată spune nici o observare. Laude și omagii profesoarei de muzică doamnei Bușita, căci mult — mult a trebuit să se ostănească, până a dat școlii acest valoros cor; iar aici valoarea este a se atribui, parte talentului muzical, parte muncii îndelungate a Doamnei conducătoare.

S'au cîntat: «Dimineața» de Cohen-Linar și câteva piese afară de program.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămîntelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea granelor, ciururi de pleavă, mănate cu mîna ori cu motor. Engăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: Kálmár-restagyár.

Numărul Telefonului 69.

Cuvântul de deschidere a fost parentarea episcopului Pavel de eleva I. Kardos, care s'a achi-
tat bine de rolul ce i-s'a dat.

S'a declamat românește, ungurește și nemțește
corect și bine, îndeosebi a făcut adâncă impresie
predarea poeziei «Noi» de Goga.

Dintre 4 puncte de pian executate foarte pre-
cis mai mult a plăcut «Doina» de Porumbescu
executată de eleva E. Ciurdariu cl. IV.

S'au jucat 2 piese teatrale »Zăpăcita« locali-
zată de d-șoara directoara O. Stolojan și »Casa
fermecată« localizată de d-șoara profesoară E.
Fabian. Aici e de remarcat jocul de tot natural,
și exprimarea corectă și dulce-dulce a graiului
românesc.

Festivalul s'a încheiat cu 2 tablouri foarte ni-
merite alese din viața poporului. Au fost repre-
zentate »Doina« și »Șezătoarea«.

La fine dl Ștefănică directorul școlii civile,
emoționat până la lacrimi, mulțumește corpului,
profesoral pentru munca prestată cu arangiarea
acestui festival, îndeosebi d-șoarei directoare,
care a avut partea cea mai însemnată la reușita într'un
mod atât de splendid a sărbării. Indeamnă ele-
vele la iubire față de doină, care e numai și nu-
mai a noastră, a neamului românesc (aici publi-
cul erupse în aplauze frenetice); le roagă, că
dacă vor eși și în viață să fie ângerii ocrotitori
a doinei și alimbei noastre, a portului și a da-
tinelor noastre. Vorbirea spusă cu căldură a fă-
cut impresii adânci nu numai asupra elevelor, ci
și asupra întregului public ascultător.

Cu lacrimi în ochi, cu lacrimi de bucurie ne-am
depărtat, pătrunși de cele ce am auzit și am vă-
zut, căci unde așa de dulce să rostește graiul
neamului, acolo dragostea adevărată i-a dat sălaș
și această dragoste pentru graiu, zid puternic
este, față de care neputincioase sunt și vor fi
toate atacurile, fie cât de mare vehemența, cu
care vor fi îndreptate; și mai erau lacrimi pentru
acela, care e dus departe-departo într'o altă lume
mai bună, veghiând și de acolo neîncetat asupra
scumpelor și mărețelor sale instituțiuni.

CONVOGARE.

P. T. membri ordinari, fondatori și ajutători
ai despărțământului învățătoresc din tractul pro-
topresbiteral gr.-or. al Lugojului sunt prin aceasta
invitați a participa la a doua adunare de des-
părțământ ce se va ține Sâmbătă în 3/16 Iunie
c. în comuna Oloșag, la orele 8 a. m. cu următoarea

Ordinea de zi:

1. Participarea membrilor la examenul elevilor
dela școala conf. din comuna Oloșag, condus
de inv. C. Popovici;
2. Deschiderea adunării
3. Constatarea membrilor prezenți;
4. Observări critice asupra examenului;
5. «Limba maternă ca bază a învățământului
în școala populară», dizertație de George Joan-
drea;
6. «Școala și poporul», dizertație de M. G.
Crăciun;
7. «Metodul lui Gabel», dare de seamă de G.
Joandrea;
8. Raportul comisiei exmiste pentru cenzu-
rarea elaboratului membrului Al. Onaie, intitulat:
«Mijloacele principale pentru perfecționarea în-
vățătorului»;
9. Raportul comisiei exmiste pentru cenzu-
rarea dizertației membrului G. Joandrea, inti-
tulată: «Influența Bănățenilor la organizarea pri-
mei preparandii ortodoxe române»;
10. Raportul casierului;
11. Raportul bibliotecarului;
12. Propuneri și curenții;
13. Încheierea adunării.

Lugoj, 31 Maiu v. 1906.

Dr. G. Popoviciu, m. p., G. Joandrea, m. p.,
protopop prezident. diacon-inv. notar.

Posta Redacției.

»București.« Expoziția se deschide probabil la
4/17 Iunie. Bilet de dus și întors se poate căpăta
la ori ce stație (Predeal, Verciorova, etc.) dela
graniță. Pasaport trebuie.

Posta Administrației.

G. Mătea, Goașd. Am primit 5 cor. ca abona-
ment până la 1 Sept. 1906.

Economie.

Arad, 13 Iunie 1906

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 12 Iunie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7.88 — 9.89
Secară pe Octomvrie	6.52 — 6.54
Orz pe Octomvrie	6.64 — 6.66
Cucuruz pe Iulie	— — — —
Grâu pe Aprilie 1907	8.14 — 8.16

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7.66 — 7.68
Secară pe Octomvrie	6.96 — 6.98
Ovăs pe Octomvrie	6.10 — 6.12
Cucuruz pe Iulie	— — — —
Grâu pe Aprilie 1907	6.22 — 6.24

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 14.80—14.90
« 79—100 «	— — — —
Secară: 100 «	12.20—12.30
Orz: 100 «	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	14.10—14.20
Ovăs cernut 100 klgr.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100 «	13.00—13.10
« vechiu 100 klgr.	— — — —

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat in mare	Cor. 158.—
« « mic	« 160.—
« brut « mare	« 156.—
« « mic	« 158.—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greu-
ate peste 400 klgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, păre-
chea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greu-
tate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei
părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea
240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240
klgr. 116—118 fil.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil la
«Munteana» casă de păstrare societate pe
acții în Cornereva, să scrie concurs cu ter-
min până la 30 Iunie st. n. a. c. Salar anul
prim 1400, după întărire cor. 1600. Reflec-
tanții la acest post au să documenteze cu
atestat absolvarea vre-unei școli comerciale
superioare și praxa de până acuma, precum
și cunoașterea limbelor română, germană și
maghiară.

Postul are să fie ocupat imediat după
alegere.

Întărirea în post urmează după un an de
serviciu.

Recursele sunt a se adresa Direcțiunei
casiei de păstrare «Munteana» în Corne-
reva (Kornyaréva, Krassó-Szörénymegye.)

Intre cei cu qualificațiune egală sunt pre-
feriți cei cu mai multă praxă.

[Direcțiunea.]

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă
cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai re-
numiți medici, e însuși mătreța, cei ce sufăr de acest morb
în timpul cel mai scurt devin
pleșuvi, dooare-ce mătreța slă-
bește perii și uscă rădăcinele pă-
rului. Nenumărați medici experți
din patrie și străinătate recomandă
»spiritul de păr PETROLIN«,
despre ce prin epistole de recu-
noștință se arată că după o fo-
losire de câteva zile împiedecă
căderea părului, și ori ce alt
morb de cap si în mod avanta-
gios ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare
să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori
ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsifi-
care stricătioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Droge-
ria și laboratorul de cosmetică **K o r a n i** și
W a c h s m a n n, Szabadka.

Magazin principal la farmacia Földes
Kelemen. Se poate căpăta și în prăvălia de toalete
alui Hegedűs Gyula.

Mersul trenurilor.

Valabil dela 1 Maiu 1906.

ARAD—BUDAPESTA.

	acc.	pers.	pers.
Arad, pleacă	4.16 dim.	11.25 a. m.	9.30 seara
Sofronya	—	11.41	9.48
Curtici	4.36	11.55	10.03
Lökösháza	—	12.10	10.21
Chitighaz	4.59	12.26	10.40
Ciaba	5.17	12.59	11.24
Szolnok	7.17	4.13	2.34
Bpesta, sosește	9.35 dim.	7.20 seara	6.10 dim.

BUDAPESTA—ARAD.

	acc.	pers.	pers.
Bpesta, pleacă	7.25 dim.	8.00 dim.	10.10 seara
Szolnok	9.16	10.50	1.—
Ciaba	11.11	1.28	4.09
Chitighaz	11.30	2.29	4.58
Lökösháza	—	2.51	5.21
Curtici	11.54	3.05	5.38
Sofronya	—	3.15	5.50
Arad, sosește	12.12 d. m.	3.29	6.05 dim.

ARAD—TEIUȘ.

	acc.	pers.	pers.
Arad, pleacă	12.22 d. m.	4.02 d. m.	6.35
Ghiorok	—	4.35	7.06
Radna-Lip.	12.56	4.59	7.29
Soborșin	1.50	6.55	8.47
Murăș-Ilia	2.31	8.00	9.42
Deva	2.56	8.46	10.27
Simeria-Piski	3.07	9.00	10.41
Orăștie	3.32	9.45	11.22
Vințul-de-jos	4.01	10.30	12.04
Alba-Iulia	4.27	10.49	12.24
Teiuș, sosește	7.36 seara	11.25 seara	12.58 d. m.

TEIUȘ—ARAD.

	pers.	acc.	pers.
Teiuș, pleacă	3.55 dim	8.55 dim.	2.— d. m.
Alba-Iulia	4.23	9.30	2.25
Vințul-de-jos	4.44	11.47	2.44
Orăștie	5.33	12.33	3.33
Simeria-Piski	5.59	12.50	3.57
Deva	6.29	1.16	4.27
Murăș-Ilia	7.06	1.41	5.05
Soborșin	8.15	2.32	6.19
Radna-Lipova	9.34	3.23	7.34
Ghioroc	10.10	—	8.16
Arad, sosește	10.50 a. m.	4.01 d. m.	8.50 seara

ARAD—TIMIȘOARA.

	pers.	pers.	pers.
Arad, pleacă	6.15 dim.	12.17 d. m.	5.— seara
Aradul-Nou	6.25	12.28	5.21
Vinga	6.55	12.56	6.14
Timișoara s.	7.44	1.45	7.39

TIMIȘOARA—ARAD.

	pers.	pers.	pers.
Timișoara pl	8.25 dim.	2.10 d. m.	9.17 seara
Vinga	9.45	3.03	10.17
Aradul-Nou	10.27	3.33	10.49
Arad, sosește	10.40	3.42	10.59

CONCURS.

La „Societatea acționară »BISTRITIANA«
institut de credit și economii în Bistrița“ e
de ocupat un post de

practicant

cu salariu anual de 1000 coroane. — Termin
1 Iuliu 1906.

Esplicări dă

[Direcțiunea.]

A apărut și se află de vânzare la admi-
nistrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Cine vrea să cumpere ghete de vară

(fél czipő)

ghete pentru bărbați pentru femei și copii
precum
în piele colorată

pe lângă prețurile cele mai moderate în
un asortiment bogat acela poate se căș-
tigi în prăvălia lui

Czernóczy Mihály

călțunar pentru bărbați și femei

Kossuth-utca nr. 67 și Boros Béni-
tér nr. 2.

Sesoul de primăvară și de vară pe anul 1906. STOFE VERITABILE DE BRÜN.

O garnitură de 3-10 metri pentru haine băr-
bătești (sacco, vestă și pantaloni) costă :
Cor. 7.—, 8.—, 10.— calitate bună)
" 12.—, 14.— calitate foarte ")
" 16.—, 18.— " fină ")
" 21.— calitatea cea mai fină)

din lână
adevărată.

O garnitură pentru haine negre (redingotă) 20 cor.
— Tot din magazinul firmei recunoscute ca solide

SIEGEL-IMHOF, BRÜN

să pot cumpăra tot felul de stoffe pentru pardie,
loden pentru turiști, mătase-camgarn etc. în prefu-
rile fabricii. — Mostre să trimit gratis și franco. —
Pentru transport iau răspunderea. — Mare favor
pentru particulari, ocaziune de a cumpăra cu prețul
original al fabricii.

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de
sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit
mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară
de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventila-
sistem Bachler. Pregătește țesături de mază și fabrică
la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și
păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru
scopuri delucării de pământ, nisip, petriș, și pentru lu-
crări de mine, zidiri și grădinarit. Site la ferestre de piv-
nițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintel la
locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastic,
de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în pri-
vința ușurinței de a se ținea curat sunt foarte recoman-
dabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pen-
tru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din
aceasta branșă — — cu prețuri din cele mai moderate.

MANDL FERENCZ

vopsitor de metal

ARAD, STRADA BOCZKÓ Nr. 11.

Primește spre efectuare orice lucru ce cade în
aceasta branșă, precum căzi pentru scaldă, chi-
lii de scaldă, mobile de fier și de lemn, cane
de apă, punerea în aur, marmură și bronz a
lampelor, pictură de majolica pe lemn și metal,
floderizare în orice culoare în forma cea mai
senzațională pe lângă prețuri ieftine și ser-
viciu prompt.

Băile alcalino-muriatice dela Sângeorgiul-român

(Oláh-Szt.-György, Besztercze-Naszód m.)

pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure
metalice și acid carbonic întrec cele mai renumite ape
minerale din Europa. Să aplică ca cură de băut cu cel
mai mare succes la toate boalele acute și cronice de
stomach și intestine, la obstipație cronică, la hyperae-
mie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare
și de rinichi, la haemoroide, la blenorhœe (triper) și
catare de uter, la afecțiunile catarale ale căilor respi-
ratoare, la debilități nervoase (neurastenîe, histerie), la
reumatisme și podagră, la scrofulă. Ca baie (scaldă) in-
fluințează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, pe-
ritonitice, uterinare, etc. precum și la deosebitele boale
de piele.

Sesoul începe la 20 Iunie și ține până la finea Septembrie 1906

O mulțime de odăi corespunzător mobilate stau la dispoziția
publicului în preț de 1 cor. până în 4 cor. — Bucătăria foarte
bună și ieftină. — În salonul de cură sunt disponibile jurnale,
bibliotecă, etc. — Parc și alee pe terenul băilor. — Locuri de
excursiune în înalții munți din vecinătate. — Musică permanentă.

Prețul pentru o scaldă caldă 1 cor., a unei reci 40 fil.

Ultima stațiune ferată e Bistrița (Besztercze),
unde în ori-ce timp stau trăsuri comode la dispoziția publicului

Medic de scaldă: Dr. WILHELM BUDACKER.

Prospecte franco trimite

Direcțiunea băilor.

Contra anemiei și nervosității

cea mai bună influență are

Vinul ferat china

al farmacistului
Rozsnyay
Mátyás.

Prețul unei sticle e de 3 cor. 50 fil.

Contra căderii părului

are cea mai
bună influență

Spiritul de păr al lui Rozsnyay

care în scurtă vreme delătură mătreața și căderea
părului; apără părul de rupere și-i dă o strălucire
mătăsoasă. Prețul unei sticle e de 1 cor. și 50 fil.

Sirop pentru copii, contra tusei

Leac admirabil pentru copii mici.
Sticla: 60 fileri.

Toate aceste medicamente se capătă
în stare veritabilă, la spîțaria lui

ROZSNYAY Mátyás, Arad

Szabadság-tér.

Nouă mină de marmoră.

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a onoratului
public din loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

mină de marmoră

unde primesc spre efectuare ori-ce lucru aparținător industriei
de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scâlzi
și scaune pentru măcelărie, întărirea pereților prin mar-
moră, marmoră pentru mese, etc. etc. etc., în cea mai bună
calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

Avis!

Avem onoare a cunoștința onoratul public, precum și pre stimații noștri clienți, că din cauza ridicării chiriei prea mare de prăvălie

de la 1 August

suntem siliți a ne strămuta prăvălia noastră de acum **din Andrásy-tér 22**

în Szabadság-tér nr. 14

„LA CIZMA ROȘIE“

(lângă fostul PORTER).

Având în vedere și mai departe a servi onoratului public cu marfă bună și prețuri moderate, rog totodată a lua la cunoștință strămutarea prăvăliei și a ne da și mai departe sprijinul D-Voastre.

Cu stimă:

Iustin Olariu

conducătorul Societății Căltunurilor
Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete.

E și în interesul D-Tale!

— Dacă voești se cumperi, nu întârziă de a cerceta
magazinul
de stofe de haine pentru femei

a lui
HEGEDÜS ÁRMIN

care acum e sortat cu cei mai noi și mai la modă articoli.

Prețurile neîntrecute de ieftine esclud ori-și-ce emulare.

Prețurile articolilor de reclam:

Un blous la modă foarte frumos și **o stofă**
pentru haine mtrul **33 cr.**

Ombree stofă pentru blous elegant și fin, re-
gele sezonului mtrul **65 cr.**

Ce nime n'are, o plapoma briliantină
pentru două persoane, pân'acum **4 fl.**, acum **2.95 cr.**

Magazinul meu de stofă din patrie e de ajuns
pentru întreg comitatul Aradului.

Mare asortiment dintre 120 și 140 cmtri de stofă
se poate afla numai în prăvăliile din capitală.

Rog să priviți galantarul meu! Cere sprijinul on. public cu stimă

HEGEDÜS ARMIN

Arad, piața Szabadság nr. 17, vis-à-vis de cei 13 martiri.

Rog a privi galantarul vânt!

Cel mai bun

prav pentru insecte

pentru nimicirea purecelor, stălni-
țelor, muștelor și a altor insecte.

Tabakó

admirabil prav contra moliilor, efectul
deja după o zi întrece pe cel al naphta-
linului.

Jumătate klgr. . . . . 50 fileri.
Un klgr, ... 1 cor.

Se poate căpăta

— in Arad și jur —

numai la drugheria și parfumeria

Vojtek és Weisz

ARAD

Unde se adună Românii?

La hotelul „Vulturul negru“

din strada Boczkó (spre calea Cetății)

care e aranjat din nou în modul cel mai modern,
cu odăi curate, foarte elegante și foarte eftine.

Unde e locul de întâlnire al
inteligentei române în deosebi?

In restaurantul hotelului
„Vulturul negru“ al lui Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat?

In restaurantul „Vulurul
negru“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul „Vulturul
negru“ o o o o o o o o

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Vulturul negru“, la
restaurantul lui Ign. Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cârnași proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientos!